

A magyar nyelv

Amikor 1987-ben Norvégiába költöztünk nagy érdeklődéssel kerestük a kapcsolatot az itt élő magyarokkal. Tudtuk, hogy elsősorban norvégul kell megtanulnunk, mivel ez volt az első lépés a beilleszkedéshez és a munkába álláshoz. Azonban azt is tudtuk, hogy a magyar nyelv használatáról semmiképpen sem akarunk lemondani. Ez azért is volt fontos, mert szeretnénk volna, ha gyermekeink anyanyelvüként beszéljék a magyart.

Számomra meghökkentő volt, amikor megismertem egy magyar családot, akik 1956-ban érkeztek ide Norvégiába, és három gyermekük közül egyik sem beszélt vagy értett egyetlen szót sem magyarul.

Ideérkezésünket követően alakult meg a norvégiai Magyarok Baráti Köre (MBK). Számunkra sokat jelentett, hogy az MBK alapszabályban rögzítették: az egyik fő feladatuk a magyar nyelv és kultúra ápolása és terjesztése.

Az MBK keretein belül megalakult a Csincsele gyermekcsoport is. Igaz, addigra nagyobbik gyermekünk,- kora miatt- már nem fért bele ebbe a csoportba, viszont a kisebbik remekül érezte magát a foglalkozásokon. A csoport tagjai nem csak a hangszerek világába kaptak betekintést, hanem a mondókák, énekek és rövidebb versikék is segítették a magyar nyelv tanulását

A norvég közeg – itt elsősorban az óvodát és az iskolát értem – elegendőnek bizonyult, hogy a gyerekek megtanulják a norvég nyelvet. Azonban nagyon nagy szükség volt a magyar nyelv ápolására. Nem volt elég a Magyarországon töltött nyári vakáció. A mindennap használatos beszéd mellett nagy szükség volt arra, hogy a szép magyar nyelvből is kapjanak némi ízelítőt.

Az otthon töltött szabadságunk egy részét arra fordítottuk, hogy koruknak, és érdeklődésüknek megfelelő könyveket keressünk. Őszintén szólva, nehéz vállalkozás volt, hiszen Magyarországot is ellepték az USA-ból érkező aktuális rajzfilm figurák, történetek. Akkor is, és most is, amikor már az unokáimnak keresek könyvet, ezek szóba sem jöhettek. Azokat a dallamos, rövidke mondókákat vagy énekeket részesítem előnyben, amik szinte észrevétlenül megmaradnak a gyerekek emlékezetében.

Ismerek olyan családot, ahol a mama kemény harcot vívott, hogy gyermekei megtanulják a magyar nyelvet. Hosszú éveken át a nagyobbik gyerek következetesen norvégul beszélt, míg a mama szintén következetesen magyarul válaszolt. Az évek múltával, és az egyre sokasodó, Magyarországon töltött vakáció következtében megtört a varázs, és ma már remek magyar tudással, sőt magyar feleséggel is büszkélkedhet a fiatal ember, s remélhetőleg nagy szeretettel fogják – közösen –magyar nyelvre tanítani a nem is olyan régen született kisfiúkat.

Gyermekeim elszakadtak egymástól, míg a lányom itt Norvégiában, a fiam – munkája miatt – nagyrészt Magyarországon él. Azonban mindketten nagyon fontosnak tartják, hogy gyermekeik mind a két nyelvet megtanulják. Helyzetükből következően az itt élő unokámnak otthonról hozom a könyveket, magyar rajzfilmeket, pc játékokat, addig értelemszerűen az otthoni unokámnak pedig norvégul ugyanezeket.

Ennek, és a szülők kimeríthetetlen munkájának köszönhetően mind a két nagyobbik unokám kétnyelvű.

Amikor Magyarországon éltem, akkor olyan természetes volt, hogy magyarul beszéltem és minden magyar nyelven folyt körülöttem. Azonban itt külföldön felkapom a fejemet, amikor magyar szót hallok. Sőt, az utóbbi időben kerestem a hálózaton vagy az újságok oldalain azokat a cikkeket, amik a magyar nyelvről szóltak. Olvastam külföldi tudósok, nyelvészek, történészek és írók véleményeit a magyar nyelv hangzásvilágáról, csengéséről és történetéről

Ki ne ismerné Jakob Grimm-et, a nagy meséírót, akinek ez volt a véleménye a magyar nyelvről: ” A magyar nyelv logikus, és tökéletes felépítése felülmúl minden más nyelvet”.

Vagy nézzük, mit is mondott George Bernard Show egy vele készített interjúban: Őszintén mondom, az anyanyelvemen nagyon sokszor képtelen vagyok érzéseimet és gondolataimat teljes pontossággal visszaadni. A mi nyelvünk gazdag, nagy és praktikus, de viszonylag fiatal... Bátran kijelentem, hogy miután évekig tanulmányoztam a magyar nyelvet, meggyőződésemmé vált: ha magyar lett volna az anyanyelvem, az életművem sokkal értékesebb lehetett volna. Egyszerűen azért, mert ezen a különös, ősi erőből duzzadó nyelven sokszorta pontosabban lehet leírni a parányi különbségeket, az érzelmek titkos rezdüléseit.”

Azt hiszem, ezek olyan szép gondolatok, amiket érdemes megőrizni az emlékeztünkben, s talán még annyit, hogy számukra a magyar nyelv még nem is volt anyanyelvük.

„Nyelvében él a nemzet” s nekünk, akik külföldön élünk, nagyon fontos, hogy megőrizzük identitásunkat, s vele együtt nyelvünket. Fontos, hogy a magyar nyelvet örökösen hagyjuk gyermekeinknek, unokáinknak. Ebben nagyon sokat segíthet a modern technika, hiszen a fiatalok a könyvek mellett szeretik a számítógép és a televízió adta lehetőségeket is. Az interaktív játékokon keresztül szívesen hallgatják vagy oldják meg a magyar nyelvű feladatokat.

Azonban felülmúlhatatlan, amikor velünk szülőkkel, nagyszülőkkel együtt játszhatnak, énekelhetnek vagy éppen újabb mondókákat tanulhatnak, s ennek érdekében tegyünk meg minden tőlünk telhetőt.

Nádasdy Farkas Irén

Ove Berglund Kosztolányit fordít

Februárban Ove Berglund, a Magyar Kultúra Lovagja, Kosztolányi Dezső (1885- 1936) verseinek fordításából olvasott fel a stockholmi Ciresia Műhely Nagy Galériájában. A belépés ingyenes volt.

Vály Sándor: 10000 years of solitude 5

Hírek a Peregrinusról

A Peregrinus Klub 2001 végén alakult Stockholmban a Magyar Nagykövetség védnöksége alatt. A Peregrinus név a latin *peregrī* (*per* -át, túl; *ager* -föld) *külföld* szóból ered és zarándokot, külfödről jött idegent, deákat jelölt. Azért választottuk névként, mert egyszerre utal többek között a külföldi egyetemre járásra, a tudományosságra és a Magyarországhoz való kapcsolatra.

A klub célja, hogy a Svédországban élő magyarok találkozópontja legyen, lássuk és halljuk egymást, kulturális, tudományos és barátságos programok jelszava alatt. A klub további célja, hogy a magyar értelmiségieket, kutatókat, diplomásokat, posztgraduális képzésben résztvevőket és ösztöndíjas diákokat olyan szellemi műhelybe fogja össze, ahol egymással, az otthoni tudományos élettel és más szervezetekkel is kapcsolatot tarthatnak.

A klub élvezi a Magyar Nagykövetség kiemelt támogatását, de nem lehet tagszervezete a Svédországi Magyarok Országos Szövetségének (SMOSZ), hiszen tagságának nagy része nem svéd, hanem magyar állampolgárokból áll. Az együttműködés kötetlen és minden pártpolitikai szemponttól mentes.

Minden érdeklődő a **tagok** közé léphet a regisztrációs űrlap kitöltésével, és rendszeresen kaphatja a hírlevél elektronikus változatát, illetve eljöhethet a klub által szervezett **programokra**. A tagság ingyenes és a svédországi tartózkodás után is folytatódhat. Vezetőség nincs, két titkár látja el az elemi adminisztrációs feladatokat. A klub havi rendszerességgel szervez találkozokat, baráti beszélgetéseket és bemutatkozó előadásokat különböző szakterületekről. Elősegíti, hogy a tagok kölcsönösen résztvehessenek disszertációk védésen és egyéb szakmai tevékenységhez fűződő nyilvános alkalmakon. Igény esetén közös kirándulások, sportrangadók illetve más események is szervezhetők. A rendezvények helye Stockholmon belül változó. Végezetül a weblapon igyekszünk olyan **linkeket** is közzétenni, amik a svédországi hétköznapokat könnyíthetik meg.

November ismét táncházat rendezett a Peregrinus Klub a Magyar Házban, ahova ezután is mindenkit szeretettel vártak a szervezők. Az eskilstunai Barozda zenélt (Simó Jóskaék). Gyerektanítással kezdték, utána rendes táncház (táncoktatással). Szedvicset, süteményt, italt is volt. <http://peregrinusklub.com/>

Fényes Gábor s.k.

Titkár

Stockholm

+46 7 03 49 49 03

2009. november 10-én a Magyar Köztársaság Stockholmi Nagykövetségén (Dag Hammarskjöldsvägen 10, Stockholm) Schömer Ervin: Hatékonyabb építőipar -- a Térképezési elmélet címmel tartott előadást. Hogyan építkezünk hatékonyabban egy adott, fix költségvetés mellett? Összefüggés az építőelem nagysága, a teljes építkezés időtartama (annak változása mind a gyárban, mind az építkezés helyszínén), valamint az építkezés végső költsége között. Ez az összefüggés Schömer Ervin

felfedezése, amit Térképezési Elméletnek nevezett el. Az előadás áttekinti és elemzi a II. Világháború utáni építési rendszereket és elemeket, és javaslatot ad a fejlődés irányára.

Schömer Ervin 1935-ben született Budapesten. A Budapesti Műszaki Egyetemen negyedéves építészmérnök hallgató, azon belül még a Tartószervezeti Tanszéken részmunkaidős tanársegéd is volt, amikor 1956-ban Ausztrián keresztül Svédországba menekült, ahol a stockholmi Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) egyetemen 1961-ben diplomázott le. Ezután az ugyancsak stockholmi Kungliga Konsthögskolan (KKH) főiskolán 1970-ben végezte el az építész szakot.

Schömer Ervin építész-pályafutása több, mint 50 éves Svédországban - ebből 23 évet dolgozott főépítészként illetve várostervezőként, emellett saját építészirodája is volt. Tervezőként az USA-ba, Svájcba, és Magyarországra „peregrinált”. Önálló építészként még ma is aktív. Legfőbb életműve a Térképezési Elmélet, melyre nagy hatással volt az a tény, hogy az 50-es és 60-as években a magyar és a svéd építőipari technológia nagymértékben különbözött.

Az előadás háttérét képező Térképezési Elméletről a következő weboldalon olvashatunk: <http://biphome.spray.se/esch/theory.html> Az előadást szokás szerint kötetlen társalgás követte a Nagykövetségen. Minden klubtagot és további érdeklődőt ezután is nagy szeretettel és tisztelettel várnak a Peregrinus klub szervezői:

Tóth Krisztián, sajtó- és kultúratraché,
Fényes Gábor, titkár, Peregrinus klub, Stockholm

Előadás Rózman Ákosról

Ugyancsak novemberben, a francia követség könyvtárában **Rózman Ákos** zeneszerzőről és orgonistáról tartott különleges, hangbetétekkel tűzdelt előadást *Loch Gergely*, aki huzamosabb ideje kutatja a svéd–magyar zeneszerző különleges elektronikus zenéjét, sajátos alkotásait.

A zenetudományi képzésének végén járó budapesti egyetemi hallgató diplomadolgozatának részeként tartott előadása anyagát a zeneszerző *A pokol kapujában* című többórás, különféle hanghatásokon alapuló medkívül modern művének felvételénél Maros Miklós zeneszerző és operaénekes neje is közreműködött. Az előadást az Ághegy Rádió is műsorára tűzte.

Rózman Ákost az Ághegy 11-13. számában az 1529-1532. oldalon mutatuk be olvasóinknak. (A képen Loch Gergely előadás közben.) számítógépe előtt.)

Egy régi kezdet

Interjú a Peregrinus Klub honlapjáról, Pap Ivánnal

– Első voltál, aki Műszaki Pantheon oldalainkon felhívtad a figyelmet egy lezárult mérnöki életműre: az idén, 2007-ben elhunyt Székely Györgyére. Köszönet érte. Most azonban egy kezdetről szeretnénk érdeklődni, amelynek részese voltál: az 1956-os forradalom leverése után igen nagy számban Svédországba került mérnökjelöltek pályája kezdetéről. Mi az oka annak, hogy az ötvenhatos menekülthullámban olyan magas volt a kész fiatal mérnökök, műegyetemi hallgatók és más, később műszaki pályára lépők aránya?

A műszakiak igen nagy aránya a svéd és a svédországi magyar közéletben furcsa módon egy magyarországi politikai elképzelés eredménye. 1948-ban – a fordulat, vagyis a kommunista hatalomátvétel évében – az lett a jelszó, hogy „egy mezőgazdasági és ipari országból egy ipari és mezőgazdasági országot építünk, a párt vezetésével”. Ekkor indult meg a többek között a dunapentelei (nem sokkal később: sztalinvárosi) vasmű építése, főleg külföldi nyersanyagokra alapozva. Ekkor döntötte el Rákosi pártfőtítkár, hogy az országnak 15.000 mérnökre, műszaki emberre van szüksége, hogy a gigantikus terv megvalósuljon. Ekkor alakult Miskolcon a nehézgépipari, Veszprémben a nehézevegypari egyetem. 1950-ben a budapesti műszaki egyetem gépész karának első évfolyamára kilencszáz hallgatót vettek fel – közöttük engem, aki tulajdonképpen állatorvos szerettem volna lenni. De az egyéni vágy, elképzelés, vonzalom nem érvényesülhetett a párt akaratával szemben. Mindenféle nép volt közöttünk: érettségizett, szakérettségizett, esti tagozatos, reális, humános vezetésű emberke. Az összeterelés következménye hamarosan megmutatkozott, mert két év alatt alaposan megfogytunk: a szigorlatok után alig négyszázan maradtunk a harmadik évfolyamon. Akik távoztak – azaz tulajdonképpen kibuktak – az egyetemről, nagyrészt azok is műszaki pályán maradtak, alacsonyabb szakmai szinten. A műszaki pálya választásánál sok esetben szempont volt az is, hogy egy mérnököt, ha szakmailag jó volt a munkahelyén, kevésbé maceráltak az ideológiai „fejtágítással”, mint másokat. Gondolom, tették ezt azért is, mert tudták, hogy a mérnöki psziché úgy általában a számokra, a konkrétumokra épül, és nem veszi be a mellébeszélést. Aztán jött 1956 októbere, amelynek eseményeiben a műegyetem diáksága kiemelkedő szerepet vállalt. Ezért kiemelkedően nagy az arányszáma azok között is, akiknek a forradalom vérbefojtása után menekülniük kellett.

A Magyarországon derékba tört műszaki pálya Svédországban történő folytatását több tényező tette vonzóvá. Egyik az, hogy a technika területén a szóértés, a beszéd egyszerű és igen célirányos; könnyebb elsajátítani, mint az irodalmi nyelv gazdag és változatos szókincsét és a svéd szavak helyes és árnyalt kiejtését – gondoljunk csak az s hang hétféle kiejtésére. Másik az, hogy a technikusok már otthonról sokat tudtak Svédországról; a svéd acélról, a svéd golyóscsapágyakról, a nagy svéd feltalálókról, újítókról, mint Anders Jonas Ångström (1814–1874), Alfred Nobel (1833–1896), Lars Magnus Ericsson (1846–1926) és mások, időben közelebbiek. Szent-Györgyi Albert nem volt technikus, de az ő 1937-es Nobel-díjának híre is rokonszenvenssé tette

számunkra Svédországot. De hadd közöljek – „műszaki módra” – néhány konkrét adatot az 1957-es kezdetről. A göteborgi műszaki főiskolán (Chalmers Tekniska Högskola, CTH) a különböző karokon kb. húsz magyar hallgató kezdte meg tanulmányait, a kereskedelmi főiskolán (Handelshögskola) hat, a göteborgi egyetemen (Göteborgs Universitet) négy vagy öt magyar hallgató indult. A technikusok szakmai megoszlása így festett: hat gépész, öt építész, három-három vegyész és kultúrmérnök, két villamosmérnök, egy hajóépítő – ahogy ennyi év után visszaemlékszem rájuk. Hiányoznak a képből a stockholmi királyi műszaki főiskola (Kungliga Tekniska Högskola, KTH) adatai, de remélem, majd valaki pótolja. Göteborgban mindezek közül tulajdonképpen csak tizenketten végeztünk; a többiek időközben pályát módosítottak.

– Úgy tudjuk, a szóban forgó akkori fiatalok – bizonyos értelemben peregrinus elődeinknek, sorstársainknak is mondhatjuk őket – nagyrészt jól megállták a helyüket mind a főiskolákon, mind pedig későbbi munkahelyeiken. Milyen nehézségekkel kellett megküzdeniük? Milyen akkori svéd cégek alkalmazták őket, és ezek milyen feltételeket nyújtottak számukra a további szakmai fejlődéshez?

- A nehézségek között a nyelvi játszotta a főszerepet, mert aki nem rendelkezett más nyelvtudással a magyaron kívül, vagy nem tanult legalább latinul a gimnáziumban, az óriási hátránnyal indult: a „semmiből” kellett megtanulnia svédül. És akkor nem folyt rendszeres nyelvoktatás a bevándorlók, betelepülők számára, mint manapság, tehát akarat és szorgalom kellett a nyelv elsajátításához. A svéd nyelv nem nehéz, állítom ennyi év után, egy életpálya végéhez közeledve, csak egy kicsit furcsa a „kontinentális európaiak” számára (például nehéz megszokni a főnevek utáni végartikulust, nagyon nehéz megkülönböztetni az utrum és neutrum nemet, hacsak nem születik svédnek az ember) – és ez Skandinávia többi „ösgermán” nyelveire is vonatkozik.

Az 1956-os forradalom erkölcsi tekintélye az ide menekültek számára biztosította az igen humánus fogadtatást, még akkor is, ha az illetők nem mindnyájan voltak a szó tényleges értelmében szabadsághősök. 1965-ben a munkaügyi hivatal vezetői, Ulla Hedén és Barbro Lind, hangsúlyozottan elégedettek voltak a magyar bevándorlókkal, összehasonlítva másokkal, pedig azokban az években Svédország jóformán csak Európából fogadott be menekülteket, mint munkaerőt. Az ötvenes-hatvanas években, egészen az utóbbiak végéig, az országban nagy volt a munkaerőhiány. Számos kis és nagy vállalat – gépkocsigyár, hajógyár, kábelgyár, papírgyár stb. – fogadta örömmel mind a képzett, mint a betanításra váró munkásokat, főleg Västerås, Ludvika, Göteborg városokban. Meg kell említenem a megyei és városi hatóságokat is, amelyek szintén szívesen adtak munkát elsősorban az adminisztrációhoz, másodsorban a technikához értőknek: mérnököknek, művezetőknek, szakmunkásoknak. Akinek volt valami szakmája, azonnal kapott állást; akinek nem volt, az is – de nyilván más beosztásban és más fizetéssel. Az elbírálás korrektül történt, az illetékes szakszervezet felügyelete mellett, mert már akkor is „szakszervezeti ország” voltunk. Eichardt Sándor barátommal 1957. április 10-én 12.45-kor érkeztünk Svédországba. Malmöben szálltunk partra, majd a szokásos kihallgatás és kétnapi pihenés után Kungsörbe kerültünk, egy átmeneti elosztóhelyre. Már Malmöben lehetőségünk nyílt jövőnkre vonatkozó

elképzeléseinkről szólni, s itt aztán végleges megállapodásra jutottunk. Sándor dolgozni akart, ezért hamarosan elvitték Eskistunába, ahol azonnal munkába állhatott a Bolinder-Muntzell cégnél. A gyár motoralkatrészeket gyártott autókhoz, traktorokhoz és más munkagépekhez. Sándor, váci raboskodása idején, megtanult marógépet kezelni, esztergályozni, mindenféle „vasas munkához” értett. Papírja nem volt ugyan, de hittek neki: kapott egy műszaki rajzot méretekkel, metszetekkel, tűrésekkel, és odatették: tessék, csináld meg. Megcsinálta. Ezzel megalapozta karrierjét. Pár évig fizikai munkásként kereste a kenyerét, majd lassan megindult felfelé a ranglétrán, és az anyagbeszerző osztály vezetőjeként ment nyugdíjba. Én magam a továbbtanulást választottam, a CTH-m szereztem mérnöki diplomát.

– Svédország különböző részeibe szétszórva, nyelvi és – legalábbis kezdetben – beilleszkedési nehézségekkel küzdve, alkottak-e az 1956 után ide került, nagyjából egyivású fiatal magyar műszaki értelmiségiek valamiféle közösséget? Betagozódtak-e más emigráns közösségekbe? Itt élünk Svédországban évek vagy évtizedek óta, s csak ritkán és elvétve halljuk, hogy talán éppen ez a bevándorló csoport élénk szellemi életet élt volna, egy ún. „stencilezett” (nem nyomdailag sokszorosított) folyóiratot is kiadott volna, tagjai kapcsolatot tartottak volna más, főleg északi országokba jutott kollégáikkal. Mit tudsz erről?

– Nem sokat. De szerencsére él Stockholmban egy minden magyar vonatkozású adatot összegyűjtő, mindennek utánajáró ember, Szöllösi Antal, ő bizonyára kimerítő választ tud adni a kérdésre. Az én kis válaszom a göteborgi horizontra korlátozódik: ott tevékenykedtem 1957–95 között, szakmai-műszaki munkámon kívül mint a Göteborgi Magyar Egyesület (GME) tagja; az első huszonnyolc évben vezetőségi tag is voltam, főleg a titkári ügyeket intéztem. Nem emlékszem, hogy lett volna valamilyen „stencilezett” lapja a magyar műszakiaknak, ami akár azt is jelentheti, hogy nem volt; ha lett volna, emlékeznék rá. Tudok viszont egy füzet alakú értesítőről, amelyet azokban az első időkben Dr. Gáspár Pál katolikus lelkész szerkesztett a hívek számára, de hát nem erről van szó.

– Nézzük most az egyéni teljesítményeket szakmai téren. Kikről tudsz, akik elméleti felkészültségükkel tűntek ki a műszaki tudományok valamelyik ágában, doktoráltak, műszaki főiskolákra kerültek oktatóknak, esetleg szakmunkákat, könyveket írtak? S ki olyanokról, akik az iparban „csináltak” szakmai értelemben vett kariert: új eljárásokat vezettek be, kisebb-nagyobb találmányokkal álltak elő stb.?

– Az elsők közül, közelebbről az én csoportomból, senki sem tett annál magasabb fokú vizsgát, mint ami az egyszerű mérnöki képesítéshez kellett. Siettünk munkát vállalni és rendezni polgári életünket. Az utánunk következők között már voltak fennebb törekvők; eszembe jut közülük például Németh Tibor vegyész – az első, aki letette a licenciátusnak nevezett egyetemi záróvizsgát a CTH-n. Utána hosszú éveken át vezette a göteborgi vízművek laboratóriumát, majd a VIAK nevű vállalat osztályvezetője, illetve főmérnöke lett. Kardos Károly gépész szintén licenciátust szerzett ugyanott, utána oktató- és kutatómunkát végzett a főiskolán, később vállalatot alapított, s tagja lett a Volvo műszaki tanácsadó testületének. Jól beosztott idejéből még „társadalmi munkára” is futotta: sok éven át töltötte be a Göteborgi Magyar Egyesületben az elnöki tiszteletet.

Polgáry Sándorról, aki Kardos előtt volt az egyesület elnöke, külön kell szólnom. Ő már mint diplomás ember érkezett Svédországba, Magyarországon végzett, kohómérnök volt; itt az Elektriska Svetsnings AB cégnél dolgozott mint kutató főmérnök, de oktató tevékenységet is folytatott a vállalaton belül és kívül. Könyv- és szakcikk-író, világlíró, nagy tudású műszaki ember volt, egy újfajta rozsdamentes hegesztés és a hozzá szükséges hegesztőpálcák megalkotója. Emellett huszonnyolc évig volt elnöke – közmegelegedésre – a Göteborgi Magyar Egyesületnek, s különféle közérdekű cikkei jelentek meg a magyar emigráció lapjaiban. Három gyermeke, hat unokája és sok-sok tisztelője, barátja, kollégája kísérte utolsó útjára 1994-ben.

Kutató és előadó lett a CTH-n Sotkovszky Péter; anyagbiztonsági területen dolgozik; sok szakértői vizsgálatot vezetett az országban és külföldön. Jelenleg ő a magyar egyesület elnöke; úgy látszik, a göteborgiak ezt a feladatot műszaki emberekre szeretik bízni, immár hagyományosan. Hadd említsek meg néhány kollégát a stockholmi KTH végzettjei közül is. Ott a mi évjáratainkból Illés István szerzett először mérnöki diplomát, 1961-ben. Építésmérnök lett, saját vállalatot alapított, amelyet pár évtized múltán eladott akkori munkatársainak. Úgy emlegetik, mint „templomépítő” mérnököt; hogy miért, arról nem mondok többet, mert egyrészt kitalálható, másrészt úgy tudom, az építészekkel külön foglalkoztok majd a Peregrinus Klub honlapján.

A KTH-sok közül eszembe jut még Bonivárt László gépésmérnök, aki az otthoni forradalom idején súlyosan megesebesült; miután végzett, Örnköldsvik városában telepedett le, ma is ott él. Galyas Károly villamosmérnök Gotlandon kapott munkát, ott élt a családjával; róla ezt már múlt időben kell mondanom, mert meghalt, aránylag fiatalon. Szőnyi László és Paal Gusztáv szintén KTH-sok és villamosmérnökök, mindketten Stockholmban élnek, már nyugállományban. Nemzedékünkben egyedül Legáth Ernő az, akiről biztosan tudom, hogy megszerezte a műszaki tudományok doktora címet; az Asea Atom cégnél dolgozott Västerås városában. Akik közülünk a KTH-n végeztek, túlnyomórészt villamosmérnökök lettek, mintegy tizenöt-húszan, és csak néhányan választottak gépészi, építészi, vegyészi pályát.

– Te magad, mint az eddigiekben többször is hangsúlyoztad, az ötvenhatosok nemzedéki és szakmai csoportjához tartozol. Utolsó kérdésünk: van-e nektek, immár nyugdíjas korú svédországi magyar műszaki értelmiségieknek, kapcsolatotok azzal az újabb nemzedékkel, amelynek tagjai már nem mint menekültek kerülnek ide, hanem mint EU-országokbeli tanulók vagy munkavállalók? Ismersz-e valakiket ez utóbbiak közül, és ha igen, milyennek látod őket, milyen hasonlóságokat és különbségeket látsz közöttük és hajdani magatok között?

Az ismeretséget illetően igennel felelhetek, de csak magánszemélyként, nem mint egy nemzedék képviselője; és így is – mivel műszaki ember lévén szeretem a pontosságot – meg kell jegyzennem, hogy az „újabb nemzedék” néhány tagjával való eddigi kapcsolatom nem volt elég elmélyült ahhoz, hogy általánosítható benyomást adjon.

Megemlítem a Bajor Antal és Nagy Ágnes házaspárt, ahonnan csak a feleség műszaki kolléga (építésmérnök), a férj orvos; a Fülöp Géza és Éva házaspárt, ahonnan a férj a technikai tudományok doktora, bár alapképzettsége szerint

atomfizikus – és mindnyájukról megjegyzem, hogy tulajdonképpen ők is egy menekültcsoporthoz tartoznak, a nyolcvanas években érkezett erdélyiekéhez. Félig-meddig ide tartozik Fülöp Tünde is, szintén a műszaki tudományok doktora, aki erdélyi menedékesek Svédországban felnőtt lánya. Tipikusan EU-s továbbtanuló és munkavállaló viszont az uppsalai egyetemen doktorálni készülő Straszer Bolgárka, de ő bölcsész; a stockholmi egyetemen doktorált Magyar-Köpe Blanka, aki fizikus, de ő már évek óta az Egyesült Államokban él; azt a „fiatal magyar műszaki értelmiségi” kategóriát tehát, amelyről a kérdés szól, személyes ismerőseim közül tulajdonképpen csak Daróczy Szabolcs és Végh Norbert villamosmérnökök képviselik. Róluk sok mindent lehet megtudni az előbbinek abból a tartalmas írásából, amelyet a veszprémi Új Horizont című folyóirat közölt, de a Peregrinus Klub honlapján is olvasható. A nagy különbség közöttünk talán az, hogy minket annak idején a „totális muszáj” hozott ide, míg őket egy új lehetőség, párosulva a kimozdulás, a tudás, a továbbfejlődés, a világlátás, a szakmai érvényesülés utáni vágygal, meg bizonyára egy kis jó értelemben vett kalandvágygal is. Ami közös bennünk, az az, hogy mindnyájan a saját sorsunk jobbra fordítása érdekében cselekszünk, a lehető legtisztességesebb módon: tanulással, tudással és munkával. Mégpedig közhasznú munkával. Közülünk nem mindenkinek sikerült az érvényesülés; voltak akik lemaradtak a körülményekkel való küzdelemben. Ilyesmit az új nemzedék általam ismert tagjai esetében nem tapasztaltam, mindnyájan sikeresek. Ennek az oka az lehet, hogy több céltudattal indultak a műszaki pálya felé, míg közülünk sokaknak előbb választanunk kellett, hogy aztán meg tudjunk indulni. Weisz Jenő kollégánk például úgy lett hajóépítő, hogy amikor meglátta Göteborgban a három akkori hajógyárat, sok előzetes habozás után eldöntötte, melyik karra fog jelentkezni.

Az új nemzedék egyetlen tagja sem tekinti magát emigránsnak Svédországban, s természetesen nem is azok; mi azok voltunk, egy számunkra elveszett haza fájó emlékével tudatunkban és érzelmvilágunkban. Ma már, akik megértük, eltekintve a svéd talajba eresztett kissé mélyebb gyökereinktől, a huszadik század végére kialakult világrendben tulajdonképpen ugyanolyan magyar peregrinusok vagyunk, mint mondjuk Juhász István „téliás” tanítványai, akikről Daróczy Szabolcs említett írása szól. Ezért is gondolom, hogy nekünk, még élő öreg atyafiaknak, be kellene kapcsolódnunk örvendetesen kibontakozó aktivitásukba; bizonyára van mit újítanunk egymásnak.

– Köszönjük az érdekes beszélgetést és a peregrinusok számára belőle levonható tanulságokat.

Határtalan irodalom és még valami: köldöknézés

Határtalan Irodalom címmel tartott a Magyar Írószövetség novemberben tanácskozást, ahol a sem a szervezőnek sem a moderátorságot magára vállaló Erős Kinga kritikusnak, de még a nyolc jelenlévő írónak és költőnek sem jutott eszébe, hogy a **határon túlinak** nemcsak a Kárpát-medencei alkotók nevezhetők, hanem vannak még szép számmal egész Európában magyar és magyarul író írók, de az anyaország határaitól messze-messze élők is szép számmal.

Megmagyarázhatatlan az a strucctermészetű felfogás, miszerint csak magukat látják és láttatják a Kárpát-medencei alkotók. Némely alkalommal, amikor a magyarságunk megmaradásáról esik szó, hogy teljes legyen a a határon túliak gyülekezete beszámítják az Ausztriában élőket is. Nem határon túliak így, hanem magyar **határmellékiek**.

Rövidlátásunkból adóan azt sem fogjuk fel, hogy az Európai Unió a hazánk. Úgy vélem, hogy csak akkor leszünk európaiak, ha a magyarság feltérképezésénél bevezetjük az **európai** megnevezést.

Néhány éve mondom ezt mindenféle fórumokon, írtam erről különféle publikációkban. Nem akadt még reagáló sem. Úgy néz ki, visszatart a megszokás, a sablon, nem akarózik nekünk európaiakká lenni.

Meggyőződéssel hirdetem: a magyarság földrajzi megosztottsága szerint: **anyaországi, Kárpát-medencei, európai és külhoni**. A külhoniság pedig, reményeim szerint, rövidesen Európán túlit jelent. Nemcsak nyugatit, hiszen magyarok, akár a bölcs zsidók, a világ minden sarkában élnek

Ennek a felosztásnak pedig az irodalmi élet élénkítése szempontján túl, sokféle gyakorlati haszna lehet.

Itt van például a magyar nyelv tanítása az európai országokban.

Ha európainak valljuk magunk, és felelősséget érzünk a többi európai országokban folyó vagy nem létező anyanyelvoktatás mikéntjét illetően, a közös hazának megfelelően, nagyobb beleszólásunk lehet és kell is lennie a különféle anyanyelvek tanításának színvonalát illetően. Az európai nemzetekkel egyetértésben, az illető anyaország oktatási szerveinek segítségével, a határok átjárhatóságának szellemében, előmozdítható, kiteljesíthető az anyaországok segítségével az eddiginél magasabb és gyakorlatiasabb nyelvtanulás. A közös érdek mentén szakfelügyelet, tanácsere, sajtóosságoknak megfelelő tankönyvkiadás, anyanyelvi tábort és még sok másféle kapcsolatteremtés bővíülhet.

Hiszem, hogy magyarságunk megvallása mellett, tudatosan európainak kell vallanunk magunk, amelyre legalább annyira büszkék lehetünk, mint azt az Amerikai Egyesült Államok polgárai teszik. (tk.)

Delisa írásai a világhálóról

A svédek nem tudnak rólunk

A magyar kultúra itt észrevehetetlen. Mintha Stockholm nem is európai főváros lenne, mintha Svédország nem is egyik legfontosabb üzleti partnere volna

Magyarországnak. Holott repülővel mindössze két óra a távolság, s a svédek benne vannak az első ötben a magyar piac külföldi befektetői között.

Miközben tudjuk, a politika a gesztusok művészete, megengedjük magunknak azt a luxust, hogy ne legyünk jelen kulturálisan, a hétköznapokban - egy számunkra fontos országban, Európa egyik fajsúlyos térségben. Mintha nem is létezne, mintha nem volna, mit mondanunk magunkról itt. Még egy magyar étterem, borozó vagy kávéház sincs!

Aktívan érdekel, hogy miként lehetne ez másképp... - de, folyton azt hallom, nincs pénz. Nincs arra, hogy a magyar kultúrát egy kicsi, de feltűnő ponttal rátegyük Stockholm térképére. Vagy legalább úgy, hogy kiválasztva közös találkozási pontokat, vagy párhuzamos vonalakat, hozzunk pár alkalommal évente néhány sajátos és finom látni-hallani- vagy enni-innivalót a svéd asztalra. Rokonszenvet, s további érdeklődést kelthetne, jó kezdet volna a továbblépéshez.

A svédeket, bár kulturális-mindenevők, szívesen követik a *Less is More* elvét...

Könny belátni továbbá azt is: miután a kultúra sokféle hangon, és különféle összetevőjű szólamokban képes megszólalni, nagyon sokakhoz juttathatja el ugyanazt a dallamot: ilyenek vagyunk. Ez a típusú ország marketing, mely kulturális élményekkel viszi át az üzenetet, mégpedig hétköznapi szinten - hat, burjánzik és továbbterjed másokra, mert az érzékszerveket érő impresszióknak ilyen a természetük. Hogy imázs építésként, a kulturális megjelenésbe fektetett pénz hamar és jól megtérül - már csak hab a tortán.

A kétezres évek elején elindult valami, megélnékült a jövés-menés Budapest és Stockholm között, s ez 2004. táján kulminált: januárban a svéd miniszterelnök vilámlátogatást tett (tán éppen a Gripen-szerződés ellentételezésének módosítása miatt...) a budapesti Parlamentben, s bejelentette: kormánya nagyszabású kampánnyal egy friss svéd-képet szándékozik állítani az Európai Unióba akkor belépni készülő magyarok elé. A *Svédületes!* című egyéves rendezvény- és eseménysorozat célja a politika, napi életre való lebontása volt - hogy közelebb kerüljünk egymáshoz a gazdaság, a kultúra valamint a társadalmi szervezetek - s az egyes emberek szintjén. Több száz előadás, tanulmányút, találkozó, kiállítás, koncert és konferencia megrendezésével „egész pályás” letámadásra hajtottak a svédek Magyarországon, melynek legintenzívebb őszi hetében nagy létszámú csapat - közöttük politikusok, üzletemberek, civilszervezetek, művészek és újságírók érkeztek Budapestre, Victoria trónörökösével az élen.

A folytatásban aztán Kertész megkapta az irodalmi Nobel-díjat, mely tovább élénkítette a magyarok iránti érdeklődést, miután az író, igazi charmtroll (megnyerő varázsló) módjára, ritka gyorsan levette a lábukról a svédeket... Majd jöttek a fapados repülőjáratok, melyek a maguk módján segítették kielégíteni a svédek Magyarország iránt növekvő kíváncsiságát. Jó sajtónk volt. Divatba jöttünk.

Adott volt a felfelé tartó röppanya, s egy perfekt timing. A helyzet kedvezőbb nem is lehetett volna, hogy - viszonzva a svéd gesztust - mi is bemutatkozzunk, hogy letegyük kulturális névkártyánkat a felkínált ezüsttálcára, Stockholmban. Nem ez történt. Ám hoztuk a formánkat: voltak szalmaláng-rámozdulások, ötölés-hatolás, tökölés és maszatolás. De voltak, akik sumákkoltak, fáziskésésben voltak, vagy éppen túlélésre játszottak...

Akad, például, egy minisztériumi osztályvezet, aki amúgy az ország külföldi kulturális megmutatkozásaiért, pénzügyekben volt felelős. Ordítva zárta le a puhatólózó tárgyalást: hölgyeim, ha önök magyar kulturális intézetet akarnak Stockholmban, nyúljanak a saját zsebükbe és csinálják meg! A mi prioritásunk pillanatnyilag Kolozsvár, Madrid és Isztanbul - jelentkezzen, aki tud valamit az említett helyeken működő intézetekről? Kairó nem szerepelt a listáján, ám az úriember beemelte, mint személyes prioritást: két év elteltével, 2002-ben, már annak igazgatójaként találtam rá az interneten.

Majd jött egy igazi humán-cosmopolita, aki miniszterként is igazán széles látókörűnek volt mondható. Ám hiába tetszett neki a stockholmi jelenlét ötlete - talán mert ő maga is megtapasztalta, jó magyarnak lenni itt, pláne Kertész Nobel-díja fényében... - korai lemondása tovább odázta annak megvalósítását.

Aztán egy hiperaktív tanárember lépett színre, a dinamikusnak tűnő kormányban, akinek ráadásul a kulturális diplomácia volt a szívügye. A svéd hercegnő vendéglátójaként, egy önfeledt pillanatában ő is úgy találta, remek a stockholmi magyar kulturális intézet ötlete, s nyomban megrendelést adott egy részletekbe menő megvalósítási terv elkészítésére. Annak rendje s módja szerint elkészült, el is jutott hozzá, ám akkor ő már árkon-bokron túl igazgatót - egy egészen más jellegű csoportosulást...

Ellenkez törekvésekkel és ízléssel érkező utódja mit sem törődve az előd céljaival, törekvéseivel, egy mozdulattal a fiókba hajította a tizenkét gépelt oldalt... aztán mikor az előd visszatért, már maga is változtatott kül-kulturális stratégiáján (a megrendelt tanulmány kifizetéséről is megfeledkezett).

A tanulmány megrendelésekor, megsúgták: egy szót se róla a követségen! Tesék???

Mint kiderült, a követség egyetlen munkatársa, részfeladatként, felel s a magyar kultúra itteni megjelenéséért. S mint a külügy alárendeltje, nem kooperál túlzottan a kulturális tárcával... Ez meg is látszik a választáson, a megrendezésen, a kommunikáción - ha van olyan szerencsénk, hogy megtörténik, s hogy eljut az adott esemény híre - no nem a svéddekhez, hanem - a bennfentesekhez. A hosszabb perspektívában való gondolkodás lehetetlen, így ilyen tervezés sem történik, stratégia nincs, a koncepció képlékeny és esetleges - esemény pedig jó, ha egy-kettő létrejön évente. Ha ez előfordul, az is többnyire egyes kívülálló személyek, vagy civil szervezetek munkájának - netán valamely svéd (!) önkormányzatnak, esetleg itteni szponzoroknak is - köszönhető.

Így történt a népszerű író, a sikeres színházcsináló vagy a híres koncertpianista esetében is, akik tán álmukban sem gondolták volna, hogy amatőr akció keretei között, megalázó módon (nem jegyet váltó publikum előtt, hanem) a kiválasztottnak, mintegy a rezidencia udvari művészeiként mutathatták meg tehetségüket. De olyan is előfordult, hogy a nagy filmsztárról szóló, s egy pesti színházban telházal futó svéd

(!) darab Göteborgban és Stockholmban várt vendégjátéka, az utolsó pillanatban úszott el, mert bár a lelkes civil szervezők minden svéd követ megmozgattak, ám a magyar kulturális kasszából sehogy sem került rá párezer korona...

Kulturális intézetünk, s kulturális jelenlétünk, nincs Svédországban - miért is lenne, mikor szinte valamennyi európai országnak van. Legtöbbjük már nagyon régen, magas színvonalon, gyakran egymással kooperálva is, a stockholmi kínálat ismert részeként működik. Mint például a lengyel, az olasz, a német vagy a román. Akik például, az óváros egyik vízparti palotájában bérlik az utcaszintet, már az EU-be való belépésüket megelőző év óta; jól tájékozott és megnyerő munkatársaik remek s változatos kínálatot tesznek a közönség elé, a helyi ízlésnek megfelelő (és működő!) honlapjukon. Nemrég kellemes estet rendeztek Dragomán György (!) frissen kiadott könyve, a *Fehér király* ünneplésére.

Van viszont - remény szalmaszálaként az északi tengeren - egy turisztikai információs iroda, melyet a kormányhoz tartozó, az idegenforgalom és az országimázs tekintetében illetékes propaganda vállalat működtet. A belváros egy nagyon drága utcájában, egy elegáns házban - azonban a negyedik emeleten! - tehát az utcán járó-kelő-betérőktől hermetikusan elzártan. Lehet ennél pazarlóban működtetni egy külföldi képviselőt? Ha már ott van, legyen látható, s látogatható. Ám van ennél hathatósabb út is:

Ha tekintetbe vennék, hogy itt tíz emberb l kilenc az interneten át szervezi az életét... Ha lenne egy jó megjelenésű s jól működő site (honlapjuk, üzleti értelemben alig három éve létezik!) és lenne egy ütőképes és kompetens háttérscapat - talán észrevehetőbb s hatásosabb volna az iroda tevékenysége is. Ám ha az éves pénzkereket az első sarkon lévő méregdrága reklámirodának adják - az, ha belefeszül se tud vonzó képet nyújtani Magyarországról, ha gyenge szöveget, képeket kap, s ha nem megfelelő hordozót vásárol a reklámnak. Szerencsére a kollegák, barátok, szomszédok között áramló szájpropaganda sikeresebb. De akkor meg miért tartunk fenn, sok pénzért, egy procc fantomirodát Stockholm közepén?

Kérdés, van értelme e blog-bejegyzésnek - mely természetesen nem ellene, de érte íródott... - ha egyszer elszálltak mind, a reményt villantó szavak? Talán. Ha hiszünk a nyilvánosságban. S közben, ezúton is köszönöm mindenkinek, aki megmutatja a magyar kultúrát Svédországban.

Mert van mit, s van kiknek!

Pratar du svenska?

- vagyis: beszélsz svédül? Nagyon ritkán hangzik el ez a mondat, mert, ha a svéd saját országának határain túlra utazik - s nem a közvetlen szomszédba -, eleve nem számít arra, hogy bárki is beszélje a nyelvét. Mi magyarok, miért tesszük?

A két nyelv, bár különböző nyelvcsaládhoz tartozik, mégis hasonló helyzetű: mindkettőt közel ugyanannyian beszélik a világban, s mindkettő meglehetősen magányosan áll az európai nagy nyelvek-nyelvcsaládok között; mert a svéd ugyan gond nélkül érti a norvégot, de a dánt legfeljebb sejti, az izlandit meg leginkább csak csodálja, mint a legősibbet és legszebbet az északi rokonok között. Viszont a finn - bár nem skandináv, de mert 600 évig a svéd korona keleti ékköve volt Finnország - aligha számít idegennek, s a svéd is hivatalos nyelv odaát (annak ellenére, hogy csak 6% a svéd lakosság aránya!). A magyar és a finn (esetleg észti) nyelv kapcsolatáról,

modern és praktikus értelemben, nem beszélhetünk. S ez a kör számunkra be is zárul... A svéd, akár a magyar, nem tartozik a világnyelvek közé. Elemi érdekünk tehát, hogy - alkalmazkodva e tényhez -, minél többen megtanuljunk más nyelveket.

A napokban ismét terítékre került - nagyon helyesen! - a médiában a nyelvtudás magyar valósága Mint korábban és sok helyütt, ez alkalommal is kiderült: sok sebből vérzik a magyarok idegennyelv-ismerete, mely, mint az évente prezentált jelentések állítják, a leggyengébbek egyike Európában. Annak ellenére, hogy az oktatás igyekszik igazodni a többnyelvű trendekhez, hogy a külföldi cégek beáramlásával elengedhetetlen a többnyelvű kommunikáció; annak dacára, hogy gond nélkül elérhető a világ összes könyve, újságja, filmje, az interneten át pedig a világ valamennyi nagy könyvtára, iskolája, s hogy gyakorlatilag nincs akadály a külföldi nyelvtanulásnak sem - akár intézményi, vagy szabad keretek között. Óriási lehetőségek - s óriási hiba nem élni velük. Pláne ennyi stimuláló hatás közepette...

Hol szorít mégis a cip ? A fórumozók, a vitázók felsorakoztatják az én válszaimat is: egy sor lendületesnek indult reform ellenére, nem elég hatékony a nyelvtanítás, nem elég képzettek a tanárok, elavultak a módszerek, nagyok a csoportok. Az óraszám bizonyára már eléri az európai átlagot, mégsem érik el a magyar diákok azt a szintet, mint másutt: nem mernek beszélni, nem olvasnak irodalmat eredetiben, s csak kevesen vállalkoznak egy sabbatt évre külföldön, hogy továbbfejlesszék a nyelvtudásukat és a későbbiekben jól kamatozó kapcsolatokra tegyenek szert. Egyetemen bejutni alig, diplomát szerezni pedig végképp nem lehet nyelvvizsga nélkül - ez a követelmény mégsem garantálja az általános jó színvonalú nyelvtudást a friss diplomások esetében sem. Lássuk be: a nyelvvizsga egyik legfőbb célja - úgy tűnik - ma is adminisztratív jellegű: a diploma, a megcélzott munkahely és a nyelvpótlék megszerzése.

A nyelvpótlék - hungarikum! - a kontraszelekció korából ránk maradt intézménye abszurd, hiszen ha egy adott munkakörben elváratik a nyelvtudás, miért fizetnek érte élethosszig (!) 10-15%-os felárat, anélkül, hogy közben utánanéznének, életképes-e a sokéves, s esetleg talonban tartott nyelvtudás. Másrészt (akár meglévő nyelvvizsga mellett is), továbbra is sokakat akadályoz, vagy tart vissza a nemzetközi szakmai életben, konferenciákon, vásárokon való aktív részvételtől - s még turistautazások teljesebb élményétől is! - a hiányos nyelvismeret. S hány riportert, politikust, üzletembert látunk szorult helyzetben, ha néhány percig angolul kell beszélniük munkájuk során... No persze, mindig tisztelet - az amúgy szabályt erősítő - kivételnek!

Sok hozzászóló, megnyilatkozó emlegette a finneket, hollandokat, svédeket... how they fix it?

A nyelvtanulással először 10-12 évesen találkoznak a svéd gyerekek, az általános iskola ötödik osztályában ('A' szint). Az angollal kezdik, heti másfél órában, kis csoportokban s nagyon kis lépésekben. Hetedikben felvehető még egy idegen nyelv (általában francia, spanyol, német, választható, újabban, esetleg orosz, olasz vagy más is). Osztályzás persze nyelvből nincs, csak az utolsó év végén. Gimnáziumban továbbépítik az alaptudást, s hasonló a nyelvpaletta. Választott szaktól függetlenül (18 van) mindenkinek el kell érnie a 'B' szintet a harmadik év végére. Aki a szabadon választható tárgyak közül is nyelvet választ, magasabb szintre ('C') jut, s még harmadik nyelvet is felvehet az előző kettő mellé. Majdnem minden gimnáziumnak vannak külföldi partnerei, akikkel, a közösen nyert EU-pénzből, legtöbbször szakmai gyakorlatokat vagy nyelvi csereprogramokat szerveznek. A három gimnáziumi év után

az angoltudásuk elegendő arra, hogy az egyetemen gond nélkül magukévá tegyék, a nagyrészt angol nyelvű szakirodalmat. S a gimnáziumi angolból arra is futja, hogy az iskolaundorban szenvedők kihagyjanak egy évet, elmenjenek valahová külföldre dolgozni, tanulni, kalandozni (sokan választják ezt az utat, s később tanulnak tovább). Mikor a svédek az EU-ba készültek, átalakították a tanmenetet is: négy tárgykör kapott prioritást: a svéd nyelv- és irodalom, a matematika, társadalmi ismeretek és az idegen nyelvek (nemrég korrigálták a hiányt és hozzácsapták a történelmet).

Fontos message a svéd iskolafelügyelet országosan érvényes programjából: a nyelvtanulás elengedhetetlen út a jobb kommunikációhoz (s így a sikeres munkapiaci szerepléshez), más kultúrák megismeréséhez, s a másokkal szembeni előítéletek megelőzéséhez...

Svédországban ismeretlen fogalom a különóra. Nincs állami nyelvvizsga, nyelvpótlék sem. Viszont az utóbbi 30 évben igencsak multi-kultivá vált társadalom igazi cross-over kultúrát alakított ki - a film-, a zene-, az irodalom-, a design- s a gasztronómia kreatívjainak sorával.

Apróság, mégis sokat jelent: minden filmet eredeti hanggal és svéd felirattal vetítenek a tévében és a moziban is (kivétel a kisgyerekeknek szólók). Ez így nem csak olcsó és kiváló nyelvtanfolyam, de teljesebb művészi élmény is - hiszen ki lenne jobb Al Pacino, Wody Allan vagy Meryl Streep saját hangjánál?... Már ezért megéri! P.S. Egykori angoltanárnőm szerint: a nyelvtanuláshoz előfeltétel a nyitottság (a többi idő és fenék kérdése) - lehet, hogy itt van a magyar kutya elásva?

Eljegyzés a f pályaudvaron

Tegnap, a koraesti csúcsgorgalom kellős közepén, a hangszórókból előbúgó lány altra figyeltünk fel a stockholmi központi pályaudvar csarnokán áthaladtunkban. Meg is álltunk egy pillanatra, ki-ki a babakocsijával, ernyőjével, sétabotjával, bőröndjével vagy éppen a gyerekével, kedvesével kézen fogva.

Ugyanis itt nem szokás, hangosan bemondani a vonatok indulását-érkezését (nem lármáznak fölöslegesen se pályaudvarokon, se a reptereken, hiszen mindenki nagykorú és elolvashatja, amit akar a jelzőtáblákon).

Szóval, az egy dolog, hogy hirtelen megszólal egy női hang föntről, de amit mondott, az volt még csak érdekes! "Egy személyes üzenet következik Marjának. Szeretlek és azt akarom, légy a feleségem. Ezért most megkérdezem: hozzám jössz-e?"

Aha, biztosan filmeznek... gondoltam, de közben mind a több százan el kezdttünk forogni, kerestük szemünkkel, mi is folyik ma itt... Felvont szemöldökkel mosolyogtunk egymásra, aztán valaki végre rábökött a hatalmas elektromos táblára: ahol rendszeren a járatinformációk szoktak világítani, most a hangosbemondón hallottak jelentek meg óriás narancsszínű betűkkel. S a forogtag közepén egyszer csak összeborult két ember: a barna Marja és a szőke Jennifer. Az emberek derűsen nyugtázták: hmm, mégsem film, hanem ezek ketten itt végre megtalálták egymást... a virágáros kiszaladt üzletéből s egy szál nagy japán krizantémot nyomott a kezükbe, aztán lassan ment mindenki tovább...

Szerintetek, melyik budapesti pályaudvaron lehetne ezt elképzelni? S megtenni? **Amit nem tudtam akkor: kép és film is készült a vidám pályaudvari eljegyzés-
r !**

Skandináv est

Budapesten a Magyarok Házában

2009.május 29-én a Magyarok Világszövetsége Székházában (1052. Budapest Semelweis utca 1-3) bemutatásra került az Ághegy c. skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam V. kötete.

Előadók: a kiadvány szerkesztője, szellemi atyja Tar Károly író, költő, műfordító. (A svédországi Magyar Liget és az Ághegy valamint, az Ághegy Rádió alapító-főszerkesztője. Tagja a Román- a Magyar- és a Svéd Írószövetségnek, az Erdélyi Magyar Írók Ligájának. A magyar művelődésben végzett munkájáért 2003-ban a Magyar Kultúra Lovagja címmel tüntették ki.), az Ághegy vasok V. kötetének kiadója Nagy Zoltán, a KÖZDOK Közlekedési Kft igazgatója és Dr. Medvigy Endre, a Magyarok Világ Szövetsége Szent László Akadémia elnöke, két lábon járó élő irodalmi lexikon, aki nagy szakértelemmel mutatta be a folyóiratot. A skandináv est hallgatói megtudhatták, hogy az Ághegynek jelenleg már több, mint 350 alkotója van. „Munkatársaim” nevezte őket Tar Károly, és mivel további V. kötetre tervezi az északon élő magyarok antológiáját, várja az ott élő alkotók műveit. Az Ághegy a dél-svédországi Magyar Liget családi lapból nőtt ki. Rovatai: Irodalom, Észak hírnökei. Akik mellettünk jártak és járnak, Páholy, Zeneszó, Rügyek, Képtár, Könyvek, Járkáló, Képfény. Az Ághegy ismertsége fokozatosan nő, számos írását átvette: a Nagyvilág, a Látóhatár, a Muzsika és más folyóirat. Olvassák, többek között- az ELTE skandinávisztikai fakultásának hallgatói is.

Az Ághegy fennállásának eddigi ideje alatt többször bizonyította hídszerepét, küldetésének szükségességét.

Sándor Attila honlapszerkesztő segítségével már könnyen elolvasható: <http://www.hhrf.org/aghegy> címen.

Az Ághegy V. kötete mellett bemutatásra került az Ághegy Könyvek ötödik köte- te, az Erdélyi Szépmíves Céh Emlékkönyve is, (1924-1944), (1990-1995), amelyet Tar Károly állított össze. Kiadója: Nagy Zoltán, a Közlekedési Dokumentációs Kft. igazgatója. Ezt a könyvet az Erdélyi Szépmíves Céh hagyományait éltető igyekezet szülte. A Céh 1926-ban, 1930-ban, 1934-ben és 1937-ben jelentetett meg hasonló kiadványt. A Céh – mint írja a szerkesztő,a könyv utószavában - nem egy emberé, nem egy csoporté, de minden irodalompartolóé. Értékeit át kell menteni. Emlékkő, amely a jövőt alapozza - vallja Tar Károssal Nagy Zoltán a Budapesti Székely Házért Alapítvány elnöke is, aki már nyolc évesen, édesanyja petróleum lámpája mellett olvasta az Erdélyi Szépmíves Céh kötetét és ma is mindenkinek szeretettel ajánlja.

Szalontai Éva

A **Magyar Írószövetség** 2009. június 18-án, 18 órától tartotta az Ághegy skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam V. kötetének és a az Erdélyi Szépmíves Céh Emlékkönyve bemutatóját. Köszöntőt mondott **Vasy Géza**, a Magyar írószövetség elnöke. A köteteket bemutatták: Tar Károly író, sorozatszerkesztő, Nagy Zoltán kiadó, Aniszi Kálmán esszéíró.

Híd, mely összeköt

címmel rendezte meg június 19-én az Árkád Szépirodalmi és Művészeti folyóirat szerkesztősége irodalmi estjét az óbudai Attila szállóban, melynek során Tar Károly erdélyi, – jelenleg Svédországban élő – író, költő, lapkiadó mutatta be a skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam V. kötetét, valamint az 1924-ben alapított és 1990-ben újraalakított

Erdélyi Szépmíves Céh, általa szerkesztett *Emlékkönyvét*, mely a KÖZDOK kiadó gondozásában jelent meg.

Nagy Zoltán, a Budapesti Székely Házért Közalapítvány elnöke, a KÖZDOK Kft. igazgatója bevezetőjében ismertette az Erdélyi Szépmíves Céh történelmét, annak indulásától napjainkig.

Ezt követően Tar Károly mutatta be új kötetét, az Erdélyi Szépmíves Céh Emlékkönyvét. Mint fogalmazott, ennek megjelentetését az 1990-es újraalakulás utáni évek téblábolásából kivezető útkeresést éltető igyekezet szülte. Az Erdélyi Szépmíves Céh nem egy emberé, nem egy csoporté, hanem minden erdélyi irodalompártolóé. Felhasználható transzszilvanizmusunk értékeit úgy kell átmentenünk a valamikori jobb világba, hogy az megmaradásunkat szolgálja.

A továbbiakban tájékoztatást adott a kortárs skandináv irodalomról, a különböző művészeti ágakról, és a magyar szerzők, alkotók, előadók abban elfoglalt helyéről, valamint bemutatta az általa alapított Ághegy lapfolyamot. Mint elmondta, a kiadvány azzal a célkitűzéssel indult, hogy az a skandináv országokban élő magyar alkotóközösség szellemi műhelye legyen, biztosítva az ott élők anyanyelvének, kultúrájának, magyarságtudatának megőrzését, átörökítését az utánuk következő nemzedék számára.

Lengyel János kárpátaljai író, költő bemutatta az Ünnepi Könyvhétre megjelentetett, finom iróniával átszőtt *Lyukkal bélelt zsebem, avagy Hogyan írjunk angolokat* című kötetét, melyből részleteket olvasott fel.

A kötetlen hangulatú, felolvasással színesített est rögtönzött író – olvasó találkozóvá majd a szerzők dedikálták köteteiket.

Botz Domonkos
www.arkadirodalom.hu

A képen balról jobbra: Lengyel János, Tar Károly és Nagy Zoltán - Foto: Oskar

A haza éltet figyelme

A F városi Szabó Ervin Könyvtár *Fejezetek a nyugat-európai magyar értelmiségi körök történetéből I* címmel rendeztek konferenciát.

Megnyitót mondott **Fodor Péter** a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgatója. Előadások: **Gömöri György** irodalomtörténész, nyugalmazott egyetemi tanár *A nyugati magyar értelmiségi körök és a hivatalos Magyarország*, **Fazekas Tiborc** a Hamburgi Egyetem Finnugor Intézetének lektora *A németországi magyar értelmiségi körök*, **Gaál Enik** történész *A Hollandiai Mikes Kelemen Kör története*, **Sárközi Mátyás** író, műfordító *Szepszi Csombor Kör története*, **Márton László** író, műfordító *A franciaországi magyar értelmiségi körök történetéről*, **Tar Károly** író, szerkesztő *A skandináviai magyar értelmiség jövője*, **Bartók Miklós** orvos, a BPT elnöke *A Bornemisza Péter Társaság tevékenysége a magyar nyelvterület határán*, **Pomogáts Béla** irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága (Anyanyelvi Konferencia) elnöke

A konferencia alkalmából rendezett kiállításon válogatást mutattak be az Országos Széchényi Könyvtár, az Országos Idegen nyelvű Könyvtár és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár a nyugat-európai magyar emigráció értelmiségi köreinek könyv- és folyóirat állományából.

A konferencia anyagából készült kötet nemsokára megjelenik.

Kanadai levél:

„Természetesen felteszem az Ághegy linkjét a Kaláka ajánlott publikációi közzé. Nagyon sajnálom, ha eddig elkerülte a figyelmemet. Baráti üdvözzettel: Kaskötő István, Kaláka, Kanada.” Az elmúlt hónapokban számos irodalmi lap honlapjáról egyetlen klikkeléssel olvasható vált irodalmi és művészeti folyóiratunk és a Magyar Liget is.

Baják Zsuzsa írja:

Többek között természetfotózással is foglalkozom. Rengeteg képet készítettem és készítek is, a jobbakat feltöltöm a „kuckómba”. Gondoltam, hogy a skandináviai magyaroknak ajándékképpen rendelkezésére bocsátom a fotókat. Amennyiben bárkinek szüksége van képekre, pl. weboldalhoz, tervezéshez vagy háttérképnek, akkor szívesen engedélyezem a letöltését. Keressetek: bajakzsu78@gmail.com A képek itt érhetőek el: www.flickr.com/susybergnature

Magyarul peng a svéd pénz

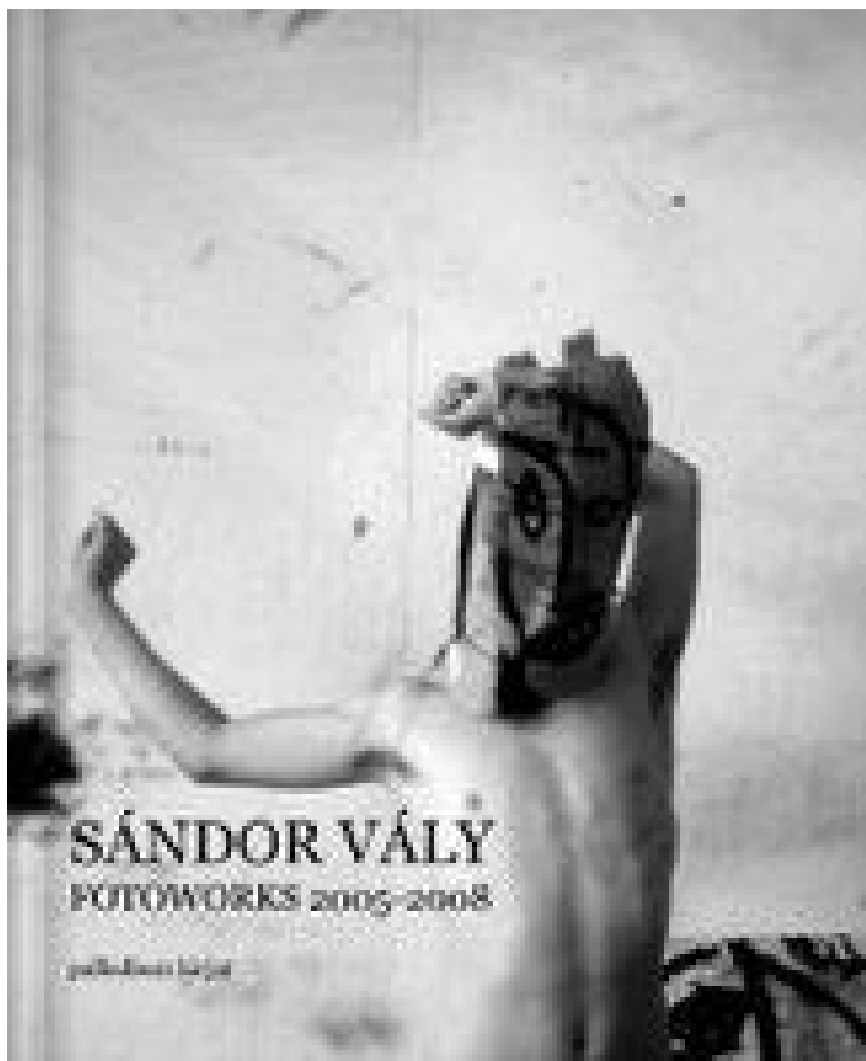
Ha valaki betéved a malmói történeti múzeumba és alaposan megnézi a régi érmeket érdekes dolgot fedezhet fel: az első svéd pénzerméket Körmöcbányán gyártották. A „pénz” svédül peng. Nyilvánvaló a magyar kapcsolat: pengő. A magyarok kalandozásai hasonlítottak a vikingek kalandozásaihoz. A svéd történelemkönyvek is említik. Fél évezreddel későbbi kapcsolatunkról, Buda, 1686-os visszavételéről írja Varga J. János: „Az 1200 katonából álló svéd lovasezred a végső roham előtt pár nappal érkezik meg Buda alá. Soraikban ott halad Nils Bielke svéd közkatona is, aki már 1684-ben is itt harcolt, és később majd megírja mindkét ostrom történetét. De most még roppant nehéz feladat előtt áll társaival együtt; amint a falakhoz érnek, kő bomba- és golyózápor fogadja őket...” Ez a katonai tett sem is volt a svéd részről kockázatmen-

tes, mert a szultánt állítólag hatalmas termetű svédekből álló testőrség védte. Az is érdekes, hogy a svéd ötszáz koronás bankjegyen magyar származású svéd mérnök a „svéd mechanika atyja”, Christopher Polhem képe látható. (A www.hunsor.se/hirfigyelo alapján)

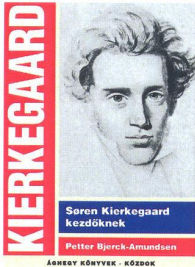
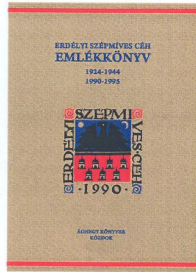
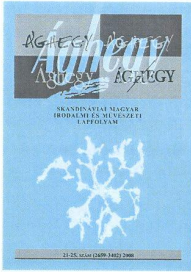
Az Ághegyben - sorozatban - a világhálón teljes terjedelemben

„Örömmel értesítem h. a Sente Imre által fordított Kalevala c. kötet felkerült a Magyar Elektronikus Könyvtár(MEK) állományába. Az alábbi címen olvasható:

<http://mek.oszk.hu/07300/07310/> Köszönjük a felajánlást! Munkájához további sok sikert és jó egészséget kívánunk! Üdvözlettel: Simon Jennifer, MEK-könyvtáros”

Ághegy Könyvek bemutatója az Akadémián

MEGHÍVÓ

A Tudományos Akadémia Illyés Gyula Archívumában és Műhelyében, november végén bemutatásra került a skandináviai magyar irodalmi és művészeti folyóirat és könyvsorozata: az Ághegy Könyvek. A sorozat nemrég megjelent két kötete: az **Erdélyi Szépmíves Céh Emlékkönyv (1924-1944, 1990-1995)** és a **Søren Kierkegaard** kezdőknek bemutatásában részt vettek: **Tar Károly** író, az Ághegy és a könyvsorozat szerkesztője, Bartha István a folyóirat munkatársa, **Aniszi Kálmán** író és **Nagy Zoltán** a kötetek kiadója. Bevezetőt mondott: **Pomogáts Béla** irodalomtörténész, az archívum tudományos vezetője, az est házigazdája.

Szervezte a Székely Ház Közhasznú Alapítvány és a Illyés Gyula Archívum. Kapcsolattartó: Stauder Mária (1) 321 11 41

A könyvbemutató alkalmat teremtett arra, hogy az Ághegy szerkesztője Áprily Lajos *Fa vagyok* című versének az alkalomhoz igazított változatával köszöntse Pomogáts Bélát, az erdélyi magyar irodalomban fölöttébb jártas irodalomkritikust 75.

születésnapja alkalmából:

„Ködöt lehel a virradat / s október széljárása zordon. / A szélben hetvenöt ágamat, / koronám hajladozva hordom.

A képen - balról jobbra - **Erd s Bartha István** és **Pomogáts Béla**

Az Ághegy szerkeszt je beszámolóját tartja

Molnár Szilvia díja

A Balassi Intézet műfordítói pályázatán a jelentkezők Csáth Géza, Oravecz Imre és Borbély Szilárd műveinek fordítása közül választhattak. Minden pályázó a saját nyelvére fordította le a választott alkotást. Az első helyezett a szerb Zlatko Omerbasic lett, második díjban részesült megosztva: a német Heike Flemming és az orosz Anna Pervozvanskaya, harmadik helyezést ért el szintén megosztva az észti Mariliis Laurend, a török Irmak Birgücü és a svéd Molnár Szilvia.

Molnár Szilvia 1984-ben született Budapesten, családjával együtt a svédországi Bjuvban telepedett le, de Londonban is élt. Svéd és angol nyelvű prózát fordít. Első munkájával 2005-ben jelentkezett Londonban, amikor az év legfiatalabb fordítója címmel illették. Aztán a svéd Ordfront magazinban jelentkezett és a Balassi Bálint Intézetnek is dolgozott. Az Ághegy alkotóinak sorába várjuk novellaíróként is.

Lipsej Em ke Göteborgban és a Magyar Írószövetségben

A képen I. Simon László írószövetségi titkár és Kalász Márton költő, az Írószövetség volt elnöke között egy göteborgi író-olvasó találkozó.

A Kortárs Könyvkiadó és a Magyar Írószövetség októberben, a svédországi **Lipsej Em ke: Ördöghinta** című könyvét mutatatta be. Beszélgetőtársak voltak Ambrus Lajos, Erős Kinga, Horváth Bence és L. Simon László, az írószövetség titkára. Közreműködött: Császár Angela színművész.

Lipsei Emöke évekkal ezelőtt a Svédországi Magyarok Szövetségének lapjában, a Híradóban irodalmi mellékletében megjelent verseivel és a Párizsban kiadott avangárd verseskötetével hívta fel magára a figyelmet. Jó kapcsolatokat ápol a Magyar Írószövetséggel.

Sulyok Vince könyvtára a Ménfőcsanakon

Most befejezem a csomagolást, a jövő héten jön egy teherautó, hogy Vince maradék könyvtárat a Ménfőcsanaki Petőfi Sándor Művelődési Központba vigye. A csomagolás nagyon sok időt vett igénybe, aztán az egyik jótékonyági szervezet elvitte a felesleges polcokat,

Vince egész könyvtárat (kb.5000 kötet) a Győr-ménfőcsanaki Petőfi Sándor Általános Művelődési Központnak ajándékozta 2002-ben, amikor Ménfőcsanakon jártunk és ott az Önkormányzat nagy ünnepséget rendezett 70. születésnapja alkalmából. Nagy megkönnyebbülés volt mindkettőnknek, mert el sem tudtuk képzelni, hogy mi történik a rengeteg könyvvel halála után, amit úgy reméltük, hogy 85-90 éves kora táján fog bekövetkezni. De sajnos, nem így történt.

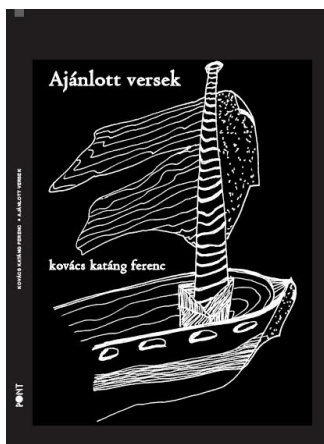
Vince elküldött két fuvarát még az első években és egyet már innen a lakásból

2009 februárjában. Így is maradt nekem elég csomagolni való, 128 doboz (5 - 20 kilós). A Művészeti Központ szervezi a fuvarot oly módon, hogy egy szállítási cég, Norvégiából hazafelé, jutányos áron elviszi a szállítmányt. Bizonyos vagyok abban, hogy több, mint 5000 kötet, magyarul, norvégul és jó néhány más európai nyelven. Sok-sok verseskötet, regény, életrajz, és rengeteg dedikált példány nyugati, erdélyi és magyarországi magyar íróktól. Folyóiratokban és újságokban megjelent versei, újságcikkek, amelyeket Vincéről és verseiről írtak, számos magyar vonatkozású és egyéb irodalmi újságcikk. Tulajdonképpen majdnem mindent elküldtem, hogy gyerekeimnek kevesebb dolga legyen, amikor utánam rendezkednek. Megtartottam jó néhány szótárt és norvég regényt, amelyek úgy sem nagyon érdeklik az ottaniakat. Ezenkívül megtartottam a Store Norske Leksikon-t, Vincének sok száz magyar vonatkozású cikke van benne, és egy hosszú ismertetés Magyarországról. Ez olyan szép 16 kötetes munka, hogy nem kívántam megválni tőle.. A lexikont meg lehet nézni a www.sn1.no címen. A keresőbe, ha beírják Vince nevét (Sulyok) rögtön beugrik, amiket írt. A Művelődési Központ (a Bezerédj Kastélyban) még nem tudja, hogy hol fogják berendezni a termet, mert nem számoltak velem, hogy ilyen hamar aktuális lesz. Remélem, hogy egy-két éven belül megvalósítják az emlékszobát.

Özv. Sulyok Vincéné

OSLOI HÍREK

*** Május 24-26 között rendezte a norvég irodalom külföldi népszerűsítését támogató iroda (NORLA) nagyszabású fordítói konferenciáját az Oslótól 150 km-re fekvő népszerű Klekken szálloda- és konferencia-központban. A 125 résztvevő 31 különböző nyelvet képviselt. Magyarországról Pap Vera Ágnes, Szöllösi Adrienn és Vaskó Ildikó kapott meghívást. Részt vett a konferencián a Norvég Szakfordítói Szövetség két tagja is, Kunszenti Ágnes és Kovács Ferenc.

*** A 80. Ünnepi Könyvhét listás kiadványaként jelent meg Kovács katáng Ferenc Oslóban élő költő *Ajánlott versek* című köteté. A könyv bemutatója június 5-én volt a Pilinszky Kávéházban. A programot Cselényi László, a Duna Televízió elnöke vezette. Közreműködött Oberfrank Pál színművész. A helyszínen árusított könyvek teljes bevétele a Kárpátaljai Magyar Iskolai Könyvtárakért Alapítvány számlájára került. A szerző a Könyvhét alatt több napon át dedikált a Pont Kiadó, valamint az Írók Boltja sátrában. A kötet 51 fejezetének mindegyikét egy-egy skandináv költőnek ajánlja a szerző. Azoknak, akiket az elmúlt 10 évben magyarra fordított, és különféle folyóiratokban, antológiákban, kötetekben meg is jelentetett Magyarországon.

A Könyvhét külföldi és vidéki rendezvényeinek sorában, díszvendégként, Jókai Anna író társaságában Kovács katáng Ferenc Szatmárné-

meghívott vett rész. Az idei műsorban 23 ország 300 művésze szerepelt. Köztük július 3-án, a Muzsikás együttes.

*** Augusztus 21-én háromnapos látogatásra érkezett Oslóba. P. Tóth Zsolt Ipoly atya, a Budai Szent Imre Ciszterci Plébánia káplánja és a Mária Rádió igazgatója, hogy segítséget nyújtson a norvégiai magyar katolikus pásztorációjában. Így államalapító királyunkra, Szent Istvánra ismét lelki napokkal és magyar szentmisével, valamint az *István, a király* című rockopera részleteinek megtekintésével emlékezhetünk.

metiben, Beregszászon és Nyíregyházán is fellépett, és dedikált.

*** A Pécsi Egyetem Bölcsész Karának hét filmszak-irányos diákja tanult a tavaszi félévben az Oslói Egyetem Média és kommunikációs intézetében. Záró kisfilmjüket, a norvég festőművészről, Elenor Matinsenről készült portrét június 5-én mutatták be Budapesten. A filmet a Duna TV is hamarosan műsorára tűzi.

*** A húsz éve folyamatosan megrendezésre kerülő Fördei Népzenei Fesztiválon eddig 120 országból közel 5 ezer

meghívott vett rész. Az idei műsorban 23 ország 300 művésze szerepelt. Köztük július 3-án, a Muzsikás együttes. Este Szentmisével egybekötött Rózsafulér volt a nordstandi Árpád házi Szent Erzsébet nővéreinek kápolnájában. 22-én lelki napot tartottunk a St. Sunniva iskola aulájában. 23-án vasárnap a magyar nyelvű szentmise a St. József templomban volt. Utána kávé és sütemény mellett kiadós beszélgetésre, tervezésre került sor.

*** A norvégiai Magyarok Baráti Köre (MBK) augusztus 22-én rendezte meg a Szent István napi ünnep-ségét. A műsoron a budapesti Táncművészeti Főiskola növendékei tartottak néptáncbemutatót, majd táncház keretében taníttatták a résztvevők egy részét. Az oslói Pevaj kórus magyar és Magyarországon élő népek dalaiból énekelte.

*** A Norvég Királyi Nagykövetség és az Országos Idegen nyelvű Könyvtár 2009. szeptember 9-23-ika között mutatja be Knut Hamsun születésének 150. évfordulójára készített plakát- és könyvkiállítását az Országos Idegen nyelvű Könyvtár kiállítótermében. Köszöntőt Mender Tiborné, az OIK főigazgatója mondott. A kiállítást Öexc. Siri Ellen Sletner Norvégia budapesti nagykövete nyitotta meg.

Az anyagot az Országos Idegen nyelvű Könyvtár, a DE Egyetemi és Nemzeti Könyvtár, a MTA Könyvtára, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, az ELTE Egyetemi Könyvtár, az Országgyűlési Könyvtár, a Pest Megyei Könyvtár, a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár, a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, a Békés Megyei Tudásház és Könyvtár, a Versegly Ferenc Könyvtár és Művelődési Intézet, a Nagy László Városi Könyvtár, és az Apáczai Nevelési és Általános Művelődési Központ Könyvtára gyűjteményéből állították össze. Helyszín: OIK, 1056 Budapest, Molnár u.11.

*** Tarr Béla világhírű filmrendező Oslóba látogatott. Szeptember 5.-én 15 órától részt vett a Cinemateket-ben a Sátántangó c. hét és fél órás (!) filmje vetítésén.

A Norvég Filmintézet Cinemateket c. lapja 5/2009. számában oldalakon keresztül foglalkozik Tarr Bélával. Filmjei szeptemberben többször is láthatók. A Cinemateket részletes programja az alábbi címen található: <http://www.nfi.no/cinemateket/program.html>

*** Október első hetében újra beindul a Magyar Filmklub. Ezúttal Márai Sándor megfilmesített és színpadi felvételekről látható műveivel foglalkozunk. Az előadó Kovács Ferenc. A házigazda Dávoti Barna. A Filmklub idejét rendszeresen közöljük a HUNOR levelezőlistáján és az alábbi címen: <http://www.hunnor.net/>

*** A Norvég- Magyar Egyesület október 24.-én emlékezett meg az 1956-os forradalom és szabadságharc áldozatairól. Egyesületünk elnök asszonya, dr. Nagy Mária Lucia emlékbeszéde után Bozi Lajos, a Magyar Köztársaság oslói nagykövete üdvözölte a szép számmal megjelent honfitársait. Az emlékműsorban fellépett Wolfgang Plagge zeneszerző, zongoraművész, az egyetemes kultúra lovagja. Hans Hartvig Seedorf „Ungarn” című versét, valamint Nordahl Grieg „De beste” című írását Ida Marie Andenæs Galtunk, Viktoria Ose és Ida Cecilia Juhász mondta el. A fenti versek Sulyok Vince és M.L. Nagy fordításában Fried Zita és Harcsik Szabolcs tolmácsolásában magyarul is elhangzottak. Részleteket láthattunk az Ungarn i flammer: október 1956 című dokumentumfilmből.

*** November 1.-én került sor a Magyar Filmklub keretében a Márai Sándor sorozat második részére. Kovács Ferenc ezúttal „A gyertyák csonkig égnek” című, a nemzetközi irodalmi életbe is berobbant, ugyanakkor sokat támadott műről tartott előadást. A könyv egyik kiadásának fülszövege szerint: „Az 1942-ben megjelent, nagy indulatoktól feszülő, szuggesztív erejű regény vakító élességgel világít a barátság, a hűség és az árulás ösvényeibe. Két régi barát évtizedek után újra találkozik, s végigbeszélgetik az éjszakát. A múltra visszatekintve egyikükből vádlott, másikükből vádló lesz...”

Vály Sándor: Pogány Vénusz. 1999